

Oslo, 30. nov. 2015
Vår ref: 243.21/MUØ
Deres ref: 15/2254

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
NO-0030 OSLO

Høringssvar – Utredning av konsekvenser ved en mulig lisensordning for pengespill

LNU – Norges Barne- og ungdomsorganisasjoner viser til utsendt høringsbrev fra Kulturdepartementet om «utredning av konsekvenser ved en mulig lisensordning for pengespill», datert 8. juli 2015. I høringsbrevet ber departementet om svar på 12 konkrete spørsmål.

LNU anerkjenner at regjeringen legger vekt på å sikre en ansvarlig spillpolitikk. LNU vil berømme Kulturdepartementet og statsråden for det arbeidet som er lagt ned i å utrede muligheter, rydde opp i uklare regler og i arbeidet med kontrollaksjonen fra ESA. Når departementet nå har meldt at det kommer en egen melding om spill håper LNU at det gode arbeidet fortsetter frem mot meldingen og at meldingen brukes som mulighet til å se de tre lovene som regulerer norske spill - lotteriloven, pengespillloven og totalisatorloven - under ett.

LNU gir i det følgende våre svar og innspill på spørsmålene som er stilt.

Spørsmål 1:

LNU har over en rekke år vært svært tydelig på at vi ønsker en innstramming i dagens spillregime. LNU har særlig vært kritiske til beløpsgrensene i Norsk Tippings nettkasino som vi mener er alt for høye.

I tråd med LNUs eksisterende politikk må ansvarligheten skjerpes, sett i forhold til dagens situasjon. Det må innføres globale beløpsgrenser uavhengig av spilleverandør, ulovlig reklame må stoppes og reklame må begrenses.

I tillegg må det innføres overvåkning av spilladferd på tvers av selskaper og plattformer etter modell fra Playscan til Norsk Tipping, og med muligheter for pauser/ utestenging på tvers av selskaper. Dette vil og måtte gjelde for de nye lisensene for lotterier, bingoer, Rikstotto og andre spillkonsepter med tillatelse og lisenser i det norske markedet.

Det er en forutsetning for ansvarlig spill at det forbys både for spillselskaper og for overskuddsmottakere å tilby free-spinns, sign-on-bonuser samt å ta kontakt med spillere som har stengt seg selv ute eller tatt pause fra spillene.

Spørsmål 2:

LNU tror ikke dagens nivå av ansvarlighet vil være mulig å opprettholde under en lisensordning, langt mindre et mer ansvarlig regime.

De utenlandske spillselskapene som har deltatt i den norske debatten har så langt ikke klart å komme opp med ett ansvarlighetstiltak som de kan støtte i et lisensregime, med unntak av at de mener at IP-blokkering er en god ide dersom det åpnes for lisenser, og at det er et lite effektivt tiltak dersom det ikke åpnes for lisenser.

Vi vet at profitten til selskapene vil reduseres drastisk under tilstrekkelige ansvarlighetsregler. Dette vil gjøre det mindre attraktivt å gå inn som en lovlig aktør i et norsk lisensmarked og mer attraktivt å stå utenfor som ulovlige aktører som i dag.

Åpnes det for flere aktører i det norske spillmarkedet vil det bli en hardere konkurranse om kundene. Det vil øke reklamen mot spiller, noe som det er dokumentert at har størst effekt på spillere som allerede er i risikozonen for skadelig spilleadferd. Erfaringene fra Danmark har også vis at ved åpning for lisenser, har Danske Spill måtte møte den nye konkurransesituasjonen med å redusere sin ansvarlighet.

Spørsmål 3:

LNU ser det som lite sannsynlig at lisensspill vil gi større inntekter for frivilligheten enn dagens modell. Skulle det vært slik at lisensspill ville ført til større inntekter for frivilligheten, ville det etter all sannsynlighet kommet av mer pengespill, som igjen resulterer flere tilfeller av problematisk spilladferd. Det ville ikke LNU kunne akseptere.

Spørsmål 4:

Nå når regjeringen har ryddet opp i lotterilovgivningen og kontrollaken til ESA er avsluttet, ser LNU tre hovedspor som arbeidet fremover burde innrettes etter. For det første må ulovlig spillreklame fra utlandet rettet mot norske kunder stoppes. For det andre må kanaliseringen av betalinger og utbetalinger fra ulovlige spill stoppes. Og for det tredje må Norsk Tippings beløpsgrenser i nettkasinoet reduseres kraftig ned fra dagens nivå.

Spørsmål 5:

Gjennomgripende ansvarlighetsverktøy vil være en viktig del av ansvarlig politikk med eller uten nye lisenser. Det burde vurderes om disse verktøyene skal gjøres gjeldende for de fem nye lotteriene gitt etter lotteriforskriften samt for Norsk Tipping og Norsk Rikstotto.

Skal ansvarlighetsverktøy ha noen effekt, må de fange opp all spilling. Kan en spiller flytte spillet sitt til et annet selskap og dermed starte på nytt med beløpsgrenser m.m. forsvinner mye av poenget med gjennomgripende ansvarlighetsverktøy.

For å gjøre dette mulig må det utredes om pengespilloven, lotteriloven og totalisatorloven skal slås sammen til én lov, med ett felles kontrollorgan.

Spørsmål 6:

LNU ser det som juridisk mulig å innføre slike føringer i en lisensløsning. Ved innføring av et felles spillekort, minID eller tilsvarende måter å sikre identitet på, vil det være teknisk mulig å innføre et gjennomgripende ansvarlighetsverktøy.

Spørsmål 7:

Når departementet spør om det ved innføring av gjennomgripende ansvarlighetsverktøy, slik Lotteritilsynet beskriver, vil være attraktiv for mulige søkere av lisens, fremstår svaret ganske selvfølgelig som nei - det vil ikke være attraktivt.

Løsningen skissert av Lotteritilsynet vil føre til at selskapene må være åpne om kundenes spilladferd, omsetning, tilbakebetalingsprosenter og andre forhold som i dag betraktes som bedriftshemmeligheter. Det fremstår som lite troverdig at selskaper som opererer fra skatteparadiser for å slippe innsyn skulle være villige til å gi norske myndigheter et slikt innsyn i deres forretningsdrift.

Spørsmål 11

Av de foreslåtte tiltakene er stans i markedsføringen av ulovlige spill mot norske kunder det viktigste å gjennomføre. Vi støtter regjeringens arbeid opp mot britiske myndigheter for å stanse ulovlig spillreklame på TV-kanaler som sender fra England. AMT-direktivets muligheter for reklameforbud må i større grad tas i bruk, og følges opp.

LNU støtter de andre forslagene på et generelt grunnlag, men det må gjøres en konkret vurdering av hvert enkelt tiltak ved en eventuell innføring. Den konkrete vurderingen må gå ut på hvor effektivt tiltaket er opp mot hvor inngripende og økonomisk krevende tiltaket er for å oppnå mer ansvarlighet i spillmarkedet. Samtidig må ikke tiltakene svekke befolkningens støtte til en ansvarlig spillpolitikk.

Spørsmål 12

LNU er usikker på om blokkering av IP-adresser og DNS-adresser har noe for seg. Blokkering av IP-adresser er enkle å komme seg rundt enten ved at selskapet flytter siden til en ny IP-adresse eller ved at brukeren benytter seg av VPN-tjenester og dermed omgår en norsk blokkering av IP-adresser.

Når det gjelder blokkering av DNS-adresser kan det på samme måte som IP-adresser enkelt omgås. Selv om norske ISP-er skulle blokkere DNS-adressene til spillselskaper vil brukerne kunne omgå dette ved å benytte seg av andre DNS-tjenester, slik som Google.

DPI-basert blokkering fremstår som en svært inngripende reguleringsmåte, og dermed lite hensiktsmessig. DPI-basert blokkering reiser en rekke spørsmål om ytringsfrihet og nettnøytralitet som ikke står i proposisjon til målet om å opprettholde Norsk Tippings kanaliseringsevne.

Det fremstår for oss som uklart om det reelt er mulig å gjøre en blokkering. LNU støtter ikke blokkering av IP- og DNS-adresser. Vi ønsker heller at det vurderes innført pop-ups eller HTML-injections som informerer kundene til de internasjonale spillselskapene at dette er ulovlige spill etter norsk lovgivning.

Undersøkelser viser at norske spillere ikke vet at det er ulovlig å spille på nettkasinoer. LNU tror at en ordning der spillerne blir informert om at spill på nettkasinoer uten lisens er ulovlig vil ha en sterk preventiv effekt, og vil skape en større bevissthet enn å sette opp IP- og DNS-sperrer som brukerne uansett vil komme seg rundt om de vil.

LNU takker for muligheten til å avgi høringssvar i denne saken og ser frem til videre samarbeid med Kulturdepartementet for å utvikle en enda bedre spillpolitikk.

Med vennlig hilsen,

Stian Seland
Leder, LNU

Martin Ulvestad Østerdal
Generalsekretær, LNU

